ESPOON KEHITYSVAMMATUKI RY

JÄSENTIEDOTE 2/2019

PUHEENJOHTAJAN PALSTA 2/2019

Jo joutui armas aika ja suvi suloinen. On aika vuodesta, jolloin niityt vihannoivat, luonto kukoistaa, aurinko paistaa ja koulut ovat juuri loppuneet. Onnittelut kaikille koulunsa päättäneille ja onnea jatkoon - oli se sitten jatkokoulutus, päivätoiminta, työpaikka tai jokin muu tulevaisuuden suunta.

Maailma ei ole valmis, eikä tule. Mahdollisimman hyvään asioiden tasoon koetamme kuitenkin kunakin aikana osaltamme vaikuttaa. Nyt kehitysvammaisten asioiden osalta toivelistallani olisi jatkuva, välttämättömien palveluiden kilpailutusten loppuminen. Toive, että löytyisi kaikille hyvä, toimiva arki. Uskon, että useimman vanhemman haave on arjen rullaaminen/sujuminen niin, ettei tarvitsisi koko ajan taistella jonkin asian puolesta, olla huolissaan. Koettakaa unohtaa murheet hetkeksi aikaa ja nauttikaa suvesta. Vai onko sekin klisee, kun on kyse kehitysvammaisten huoltajista? Loma-ajalla arkirutiinit ovat lomalla (koulu, tilapäishoidot jne) ja kaikki hoitovastuu on 24/7 kotona. Alla on muutamia ehdotuksia hetken helpotukseksi - toivottavasti pääsette osallistumaan.

Espoon kehitysvammatuki on tänä vuonna ollut mukana järjestelyissä ja osallistumassa useisiin tapahtumiin. Tulevista riennoista mainittakoon:

- Kehitysvammatuki 57:n kanssa järjestettävä, perhekahvila omaishoitajille kokoontuu vielä ennen lomia, seuraava tapaaminen Espoon keskuksessa, ME-talolla on 15.6.2019.
- Espoon kehitysvammatuki ry järjestää yhdessä vantaalaisten kanssa nuorten kesäleirin 29.7.-2.8. Ilmoittautumiset ovat meneillään - **ilmoittautumiset@espoonkvtuki.fi** Vielä mahtuu mukaan, yhteiskujetus leiripaikalle.
- Elokuussa 17.8. on koko perheen musiikkitapahtuma Ylisfestarit Nokian Pitkäniemessä, myös sinne on yhteinen bussikuljetus.

Nauti uusia perunoita ja voita, mansikoita ja makkaroita.
Tee saunaan tuore vasta, varpaat veteen kasta.
Hakkaa liiteriin halkoja, oio nurmikolla jalkoja.
Ihastele poutapilviä, siristele auringossa silmiä.
Haista kesän tuoksut, unohda turhat juoksut.
Muista paljon lekotella, laiturilla elämää hekotella.
Mieti kivoja juttuja, tapaa ystäviä, tuttuja.
Älä murehdi ötököitä, vietä rauhallisia kesääoitä.

Toivotan omasta puolestani oikein lämmintä ja mukavaa kesää kaikille.
Pirjo

TUKILIITON LAUSUNTO FINANSSI-VALVONNALLE: PANKKIEN LAIN-VASTAISEEN TOIMINTAAN PUUTUTTAVA

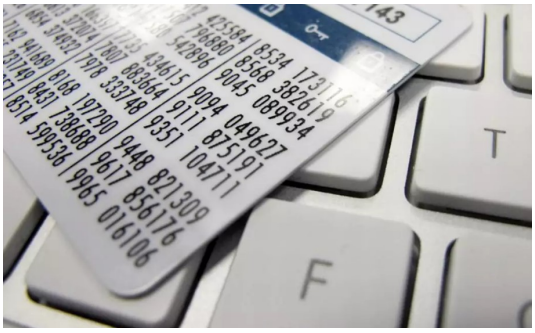

Kehitysvammaisten Tukiliitto on antanut Finanssi-valvonnalle lausunnon pankkitunnisteiden mahdollisista muutoksista. Tukiliitto toi lausunnossaan esiin niitä merkittäviä ongelmia, joita muun muassa kehitys-vammaisilla ihmisillä on pankkitunnusten saamisessa ollut. Ongelmat näyttäytyvät koko ajan suurempina, kun pankkiasioinnin lisäksi monenlainen asiointi ja toiminta siirtyy yhä enemmän määrin verkkoon ja käytännössä hyvin usein edellyttää verkkopankkitunnuksia. Liitto pyytää Finanssivalvontaa puuttumaan pankkien lainvastaiseen toimintaan.

Lisäksi Tukiliitto korostaa, että jos EU-sääntelyn seurauksena nyt luovutaan paperisista tunnuslukulistoista, tilalle tulevien tunnistusmenetelmien on oltava helppokäyttöisiä myös eri tavoin toimintarajoitteisille asiakkaille. Pankkitunnuksista ei saa aiheutua heille ylimääräisiä kustannuksia. Muutoksista tiedottamiseen ja opastamiseen on panostettava riittävästi ja vammaisjärjestöt tulee osallistaa sähköisen tunnistautumisen kehittämiseen.

Teksti on julkaistu Tukiviestissä 4/2017.

Tukiliiton lakineuvonnasta kysytään toisinaan pankkitunnusten hankkimiseen liittyvistä ongelmista. Alaikäiselle nuorelle tämän täytettyä pankin tunnusten saamiseksi vaatiman iän (esimerkiksi 15 vuotta) tunnukset on yleensä käsityksemme mukaan tähänkin asti voinut saada, kun vastuutahoina ovat olleet myös vanhemmat. Alaikäisenä saatuja tunnuksia ei myöskään välttämättä ole otettu pois nuoren tultua täysi-ikäiseksi.

Sen sijaan aikuisten kehitysvammaisten henkilöiden tunnusten saamisessa on ollut suurta vaihtelua. Joistain pankeista tunnukset on voinut saada, vaikka vamma olisi ollut vaikeakin, mutta toisaalta on ilmeisesti ollut pankkeja, joista niitä ei ole saanut oikeastaan kukaan lievimminkään kehitysvammainen asiakas. Perusteena tunnusten myöntämisestä kieltäytymiselle on yleensä ollut se, että tunnukset ovat henkilökohtaiset eikä niitä saa luovuttaa toiselle henkilölle, mitä monien vammaisten henkilöiden tunnusten käyttö käytännössä edellyttää.

On tosiasia, että tunnusten myöntämisessä vammaisille henkilöille on joitain riskejä, kuten se, että vammainen henkilö saattaa helpommin tulla taloudellisesti hyväksikäytetyksi. Silti Tukiliitossa ja valtaosin muissakin vammaisjärjestöissä ollaan sitä mieltä, että tunnusten saamisen edut ovat riskejä ja haittoja suuremmat. Tunnusten saamisen myötä pankkiasiointi helpottuu ja sähköisen tunnistautumisen mahdollistamisen myötä myös monet muut asiat.

Vuoden 2017 alusta tuli voimaan luottolaitostoiminnasta annetun lain muutos (1054/2016), jonka yhtenä tarkoituksena oli nimenomaan helpottaa esimerkiksi vammaisten henkilöiden pankkitunnusten saamista. Lain lähtökohta nykyään on, että peruspankkipalveluksi katsottavat pankkitunnukset myönnetään oikeustoimikelpoiselle aikuiselle henkilölle vammasta riippumatta silloin, kun mikään uudistetun lain 6 §:ssä mainittu, lähinnä rahanpesuun tai terrorismiin liittyvä peruste olla myöntämättä niitä ei täyty. Lainmuutoksen esitöissä (HE 123/2016 vp) todetaan, että yksi mahdollinen mukautus, joita pankkien olisi tarvittaessa tehtävä mahdollistaakseen tunnusten saamisen ja käytön myös toimintarajoitteisille henkilöille, olisi se, että ne hyväksyvät henkilökohtaisen avustajan käytön tunnusten hyödyntämisessä.

Toisaalta pankkitunnuksista tehdään asiakkaan kanssa henkilökohtainen sopimus, joka asiakkaan on kyettävä pätevästi tekemään tunnukset saadakseen. Siksi voinee lainmuutoksesta huolimatta olla edelleen joissain tilanteissa perusteltua olla myöntämättä niitä esimerkiksi vajaavaltaiselle...

...henkilölle tai henkilölle, jonka omaa toimintakelpoisuutta on edunvalvojamääräyksellä rajoitettu. Muualla lainsäädännössä on myös edelleen joitain pykäliä, joiden valossa tunnusten antaminen toiselle henkilölle voidaan nähdä ongelmallisena – jopa sitä tarkoitusta varten, että tämä auttaisi henkilöä itseään käyttämään niitä.

Lainmuutoksesta huolimatta Tukiliiton lakineuvontaan tulee yhä lähes aiempaan tahtiin yhteydenottoja vaikeuksista saada pankkitunnuksia. Joissain pankeissa vaikuttaa olevan lainmuutoksesta huolimatta halua edelleen rajoittaa sitä, miten tunnuksia myönnetään sellaisille henkilöille, jotka tarvitsevat niiden käyttöön toisen henkilön apua. Tämä on huomattu myös pankkien toimintaa valvovassa Finanssivalvonnassa, jossa ollaan oltu hyvin kiinnostuneita näistä asiakkaiden kokemista ongelmista tunnusten saamisessa.

Jos asiakas ei saa pankkitunnuksia vammansa vuoksi, vaikka hän yrittäisi vedota tähän luottolaitostoiminnasta annetun lain muutokseen, niin asiassa voi kääntyä Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINEn tai kuluttajaviranomaisten puoleen. Myös Finanssivalvontaan voi ilmoittaa pankin toiminnasta, vaikkei se yksittäisten asiakkaiden ja pankkien välisiä erimielisyyksiä autakaan ratkomaan. Lisäksi Yhdenvertaisuusvaltuutettu saattaa arvioida pankin toiminnan syrjiväksi ja esimerkiksi auttaa viemään asian yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ratkaistavaksi.

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITOSSA LAKINEUVONTAA JATKOSSA NELJÄNÄ PÄIVÄNÄ VIIKOSSA

Tukiliitossa lakineuvontaa antavat ensisijaisesti vammaispalveluiden asiantuntija Anne Saarinen sekä lakimies Tanja Salisma. Anne tuli Tukiliittoon alkuvuodesta, tänä keväänä eläköityneen lakineuvoja Maritta Ekmarkin tilalle. Oikeuksienvalvonnan tiimissä aloitti 8.5.2019 loppuvuoden kestävässä lakimiehen sijaisuudessa myös OTM Soile Nyman, joka todennäköisesti on jatkossa myös jonkun verran mukana neuvontatoiminnassamme.

- Tanja Salisman (puh. 050 3160 663) puhelinaika on keskiviikkoisin klo 12-15.
- Anne Saarinen (puh. 050 5003 311) vastaa lakineuvontapuheluihin maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin klo 10-14 välisenä aikana.
- Sähköpostiyhteydenotot toivotaan lakineuvontaa antavien työntekijöiden yhteisessä käytössä olevaan sähköpostiosoitteeseen **lakineuvonta@tukiliitto.fi**

JÄSENPALVELU TIEDOTTAA

Tavoitat jäsenpalvelut varmimmin puhelimitse numerosta **040 4839 362** maanantaina, tiistaina ja keskiviikkona klo 9-15 välisenä aikana. Muina aikoina voit jättää meille viestin vastaajaan, niin otamme sinuun yhteyttä mahdollisimman pian. Sähköpostia voit lähettää osoitteeseen **jasenpalvelu@tukiliitto.fi**

Ilmoita jäsenpalveluun osoitteenmuutoksesi ja muut yhteystietojesi muutokset, niin Tukiviesti, Leija ja yhdistysposti Akkuna löytävät perille jatkossakin.

SPECIAL OLYMPICS -KESÄMAAILMANKISAT, ABU DHABI, ARABIEMIRAATIT 14.–21.3.2019

Kehitysvammaisten Special Olympics -kesämaailmankisat järjestettiin 14.–21.3.2019 Arabiemiraattien Abu Dhabissa ja Dubaissa. Special Olympics -kesämaailmankisat ja -talvimaailmankisat järjestetään neljän vuoden välein siten, että joka toinen vuosi vuorossa ovat kesäkisat ja joka toinen vuosi talvikisat.

Suomesta oli kisoissa 70 urheilijan joukkue, joka saavutti yhteensä 47 mitalia: 13 kultaista, 21 hopeista ja 13 pronssista. Näistä upeasti espoolaiset nuoret voittivat:
Olli Aarnio – 3 kultamitalia - sarjoissa Working Trail-, English Equitation- ja Kouluratsastus
Joonas Rasinen – 2 hopeamitalia sarjoissa English Equitation- ja Kouluratsastus

---

IHMELÄÄKE NIMELTÄ LIIKUNTA

Henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelut ja asianmukaiset apuvälineet mahdollistavat vaikeavammaisen säännöllisen liikuntaharrastuksen.

”(Liikuntapoliittisessa) Selonteossa on esimerkiksi havaittu, että mitä enemmän ihmisellä on liikkumis- ja toimintarajoitteita, sitä enemmän merkitystä ihmisen liikkumiseen on eri hallinnonalojen ratkaisuilla. Lisäksi siinä todetaan, että nykyisten liikuntaa ja liikkumista tukevien palveluiden ulkopuolelle jäävät todennäköisesti ne, jotka hyötyisivät liikunnasta eniten, kuten vaikeavammaiset ja toimintakyvyltään heikkokuntoisimmat ikääntyneet. On havaittu, että suurimmat potentiaaliset säästöt sosiaali- ja terveyskuluissa löytyvät tämän ryhmän toimintakyvyn tukemisesta. Selonteon pohjalta Valtion liikuntaneuvosto esittää, että kaikkeen suunnitteluun ja päätöksentekoon yhteiskunnassa tulee liittää liikkumisvaikutusten arviointi.”

Lue lisää Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU:n tutkimuspäällikön, Aija Saaren kuukausittain julkaistavassa blogissa - "vähän kaikkea" vammaisurheilun ja soveltavan liikunnan alalta: inkkupiirakasta hankkeisiin, esteettömyydestä luokitteluun, arviointia ja seurantaa sekä miten muualla asiat on tehty.

https://www.vammaisurheilu.fi/ajankohtaista/blogit/7118-ihmelaake-nimelta-liikunta?fbclid=IwAR0-Jd6mGdLzgePt8iMKTss-6YNbHkiV_ywyoYu0Ziawq8KM6VuPhiZRXJY

SELVITYS KELAN HANKINNOISTA VALMISTUI

Kela on saanut hankinnoista runsaasti palautetta ja mediajulkisuutta. 5.4.2019 KELAn valmistunut selvitys esittelee suosituksia, joiden toteuttamista aletaan valmistella heti.
https://www.tukiliitto.fi/ajankohtaista/selvitys-kelan-hankinnat/
Kela kertoo, että selvitystyön suositukset on tarkoitus saada käyttöön nopeasti. Uudistusten aikataulujen, rakenteiden ja vastuiden on tarkoitus olla selvillä elokuussa 2019.

Selvitys (https://www.kela.fi/ajankohtaista/-/asset_publisher/mHBZ5fHNro4S/content/selvitys-kelan-hankinnoista-valmistui) keskittyy ensisijaisesti suoraan asiakkaille tehtäviin etuushankintoihin.
Erityisesti tarkasteltaviksi hankinnoiksi oli valittu muun muassa

- kuntoutushankinnat (avoterapiat ja laitosmuotoinen kuntoutus)
- vammaisten tulkkauspalvelut
- taksien välityskeskukset

Selvityksessä suositellaan hankintastrategian, hankintaohjeiden ja hankintatoimen uudistamista. Suositusten kattava käyttöönotto edellyttää riittäviä resursseja. Hankintojen uudistaminen kokonaisvaltaisesti tarkoittaa, että uudistamisehdotukset siirtyvät osaksi Kelan hankintatoimea.

Suosituksen ehdottamissa toimenpiteissä asiakasnäkökulmaa sekä hyviä hankinta- ja kilpailutuskäytäntöjä vahvistetaan, ja markkinavaikutukset, vastuullisuus ja riskien hallinta huomioidaan jatkossa paremmin. Lisäksi selvityksessä ehdotetaan uusien hankintamenettelyjen, kuten rekisteröintimenettelyn, kokeilua.

Kehitysvammaisten Tukiliitossa pidetään erittäin hyvänä, että Kela on tehnyt tämän selvityksen ja kuullut sitä varten myös järjestöjä.

"Selvityksessä tulee esiin laajaa kritiikkiä Kelan hankintatoiminnasta ja siksi on tärkeää, että Kela aikomallaan tavalla kilpailutuskäytäntöjen parantamisen rinnalla lähtee nyt nopealla aikataululla kehittämään muita asiakaslähtöisempiä palveluiden järjestämistapoja, kuten selvityksessä mainittua rekisteröintimenettelyä, erityisesti kuntoutus- ja tulkkauspalveluihin", Tukiliiton lakimies Tanja Salisma sanoo. Salisma korostaa lisäksi, että Kela-kuljetuksissa edelleen esiintyviin ongelmiin on pikaisesti puututtava.

Viime vuoden epäonnistumiset kilpailutuksissa eivät saa toistua. Asiakkaiden huonoista kokemuksista tuli paljon viestejä Tukiliiton lakineuvontaan.

"Tukiliitossa edellytämme, että Kela tekee ennen uusiin palveluiden hankkimisen ja järjestämisen tapoihin siirtymistä suorahankintoja kilpailutuksissa ulkopuolelle jääneiltä palveluntuottajilta aina, kun se on asiakkaan edun mukaista ja hankintalain perusteella mahdollista," Salisma sanoo.

TAPAHTUMAKALENTERI 2019

Toukokuu - olleet tapahtumat

- Special Open Stage 2019 -tapahtuma pidettiin 18.5.2019 Espoon Matinkylän monitoimitalolla, paikalla oli noin 60. Jatkoa seuraa la 9.11.2019 klo 15-18, silloinkin Matinkylän monarilla.
- Malike meets Kenguru -tapahtuma 18.5. Salmen ulkoilualueella, jossa oli noin 100 osallistujaa. Yhteistyötä on tarkoitus jatkaa ja ensi vuoden tapahtumaa on jo ruvettu suunnittelemaan.
- Tähän vuoteen kerääntyi vaaleja. **Kiitos** Eduskuntavaalien sekä EU-vaalien Pieni Ele -lipas-keräykseen **osallistujille**. Olimme lipasvahteina neljällä koululla molempien vaalien aikaan.

Kesä-, heinä- ja elokuu

- Ämyrin lavatanssit 8.6.2019, bussikuljetus Espoosta.
- Espoon vertaistukiryhmä omaishoitajille: 15.6., 17.8., 14.9., 5.10., 26.10., 16.11., 30.11., 14.12. ME-talo klo 13-16. Lastenhoito järjestetty.
- Ylisfestarit 17.8. bussikuljetus
- Kesäleiri pidetään 29.7.-2.8.2019 Heinolassa, Kukonnotkossa. Ilmoittautumiset meneillään - sähköposti: **ilmoittautumiset@espoonkvtuki.fi** - vielä mahtuu mukaan.

Syyskuu - huomatkaa, että allaoleville kursseille tulee ilmoittautua ennakkoon - https://www.tukiliitto.fi/toiminta/tapahtumat/

- **Verkkokurssi itsenäistyvien nuorten vanhemmille 2.9.–13.10.2019**, kurssissa 6 modulia, vaihtuen viikottain
  Kenelle kurssi on tarkoitettu: Vanhemmille, joiden nuorella on kehitysvamma tai vastaavia tuentarpeita. Mietityttääkö sinua nuoresi tulevaisuus ja itsenäistyminen? Tarvitseeko perheesi tietoa mm. palveluista, nuoren jatko-opinnoista ja omaan kotiin muuttamisesta? Kurssi on osallistujalle maksuton.
- **Vertaistapaaminen perheille, joissa lapsella tai nuorella on epilepsia ja/tai kehitysvamma, mutta diagnoosi ei ole vielä selvinnyt**
  Lauantai 14.9.2019 klo 9-16, Tampere, Tulppaanitalo, Pinninkatu 51, 33100 Tampere
  Päivän järjestävät Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Norio-keskus ja Epilepsialiiton Harvinaisesti yhdessä – harvinaisen osallistuva -hanke. Tilaisuuteen mahtuu noin 10 perhettä. Ilmoitamme kaikille tilaisuuteen hakeneille perheille tarkempia tietoja hakuajan jälkeen. Tilaisuus on maksuton, mutta matkakustannuksia ei korvata. Hae mukaan 16.8.2019 mennessä. **Lisätietoja: pia.henttonen@tukiliitto.fi**

ESPOON KEHITYSVAMMATUKI RY
c/o Hartikainen
Mäntytie 25
02270 Espoo

Sähköposti: **tiedotus@espoonkvtuki.fi**
Kotisivut: **www.espoonkvtuki.fi**

Tiedotteen kokosi: Pirjo Hartikainen, sähköposti: tiedotus@espoonkvtuki.fi
Tiedotteen ulkoasu: Piia Lindberg
Kopiointi ja postitus: Kuninkaantien toimintakeskuksen Toimiva-ryhmä

Kerro Pirjolle, jos haluat tämän tiedotteen jatkossa sähköpostitse.
Sähköpostijakelulla säästämme postituskuluja ja luontoa!